

Dobry král Václav IV. zakladatel a iniciator kulturniho zivota

Václava IV. dnes vnímáme spíše jako introverta, který se pohyboval nejraději v prostředí svých luxusních sídel v Praze nebo v Křivoklátském polesí, kde se oddával lovu, zábavě, ale i bibliofilii. Sbíral také různé umělecké předměty. Přesto právě jemu připadl nelehký úkol dokončit mimořádně rozsáhlé a nákladné dílo jeho otce, císaře Karla IV. Řada velkých staveb v Praze nebyla na podzim 1378 ani zdaleka dokončena. Pokračovala především výstavba katedrály sv. Víta, kaple Věch svatých na Pražském hradě, nebyl dokončen ani Karlův most se Staroměstskou mosteckou věží, pokračovala také výstavba mnoha dalších církevních staveb.

Největším úkolem Václava IV. bylo nepochybně pokračování stavby katedrály sv. Víta. R. 1385 byl dokončen a vysvěcen východní chór. Následně se stavební aktivita posunula na jižní věž a r. 1392 byla, za osobní přítomnosti Václava IV., slavnostně založena západní část katedrály. Věž a ani novou loď katedrály se do husitských válek nepodařilo dokončit.

Jednou z mála sakrálních staveb, u jejíhož vzniku stál Václav IV., byla kaple Božího těla na Dobyčím trhu (dnes Karlově náměstí), dokončena někdy před r. 1393. Kaple byla založena r. 1382 Bratrstvem obruce a kladiva, mezi jehož členy najdeme celou řadu dvořanů Václava IV. i samotného panovníka. Kaple na náměstí nahradila starší dřevěnou věž, ze které byly každoročně ukazovány nejvzácnější relikvie říšského pokladu. Zvláštní svátek ke cti kopí a hřebů Kristových byl ustanoven už Karlem IV. O provodní neděli, kdy byly relikvie vystavovány, putovaly do středověké Prahy tisíce poutníků.

Václav IV. usiloval také o rozvoj pražské univerzity. R. 1383 získal po Janu Rotlevovi městský palác na Havelském městě a daroval jej Karlově koleji. Ta do té doby sídlila v nepřilíš vhodném domě po židovi Lazarovi v Široké ulici. Palác byl pro účely koleje přestavěn a r. 1386 se do něj kolej přestěhovala.

Největší pozornost Václav IV. ale věnoval svým hradům a rezidencím v Praze, jako byl Králův dvůr u sv. Benedikta na Starém Městě pražském nebo hrady Žebrák, Točnick či Nový hrad u Kunratic. Pozoruhodná je také přestavba Vlašského dvora v Kutné Hoře na královskou rezidenci.

Stavby Václava IV., ať ty veřejné nebo soukromé, byly z architektonického hlediska mimořádně kvalitní. Plně se na nich projevovaly nejpokročilejší architektonické tendence, jejichž nositelem byl v první řadě Petr Parléř, jeho synové, ale také řada dalších mistrů, kteří působili nejen v předhusitské Praze. Praha se tak i za Václava IV. stala jedním z hlavních evropských center krásného slohu, který výrazně ovlivnil podobu dvorského umění.

Praha, Staroměstská mostecká věž na Karlově mostě. V době smrti Karla IV. byla věž hotova jen z necelé poloviny. Václav IV., ale v její stavbě pokračoval a doplnil program výzdoby o své emblémy točenice s ledňáčkem. Věž byla dokončena na sklonku 80. let 14. století.

Praha, katedrála sv. Víta. Jižní věž katedrály byla založena za Václava IV. a její stavba pokračovala až do počátku husitských válek. Za pozornost stojí také jižní schodiště, které zdobí galerie znaků zemí ovládaných Lucemburky.

Praha, kaple Božího těla na Dobyčím trhu stála uprostřed náměstí a jednalo se o neobvyklou centrální stavbu, jejíž střední část měla podobu věže. V popředí se nachází Hrádek na Zderaze, luxusní městská rezidence obklopená rozsáhlou ohrazenou zahradou, kterou vystavěl buď Jan Zhořelecký, nebo Václav IV.

Praha, Karolinum. Arkýř kaple patří k nejpozoruhodnějším dílům předhusitské doby v Praze. Architektura připomíná svojí členitostí a jemným provedením zlatnická díla. Vlevo od kaple se nachází velká aula, do níž se kaple otevírala vítězným obloukem. Pod okny kaple se nacházejí znaky Čech a Moravy, a dále se zde nacházejí erby Jana z Jenštejna, Jana (Johlina) Rotleva a Oldřicha (Uly) Silberzeigera.

Vlašský dvůr v Kutné Hoře. Kaple sv. Václava a Ladislava je dodnes nejlépe dochovanou částí rezidence Václava IV. a můžeme ji považovat za jednu z nejlepších ukázek krásného slohu v architektuře. Její stavbu s největší pravděpodobností navrhl osobně Petr Parléř.

Hrad Točnick patří k ikonickým stavbám Václava IV. Hrad byl vystavěn na dominantním vrchu nadohled významné zemské stezky vedoucí na Norimberk. Vstupní bránu zdobila galerie Václavem IV., kterou doplňovaly emblémy točenice s ledňáčkem.

